

KĖDAINIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS BIURO VADOVO 2017 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

I. BENDRA INFORMACIJA APIE ĮSTAIGĄ

Kėdainių rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras (toliau – Biuras) yra Lietuvos nacionalinės sveikatos sistemos, įgyvendinanti valstybės ir savivaldybės funkcijas, išlaikoma iš valstybės ir savivaldybės biudžetų asignavimų, savivaldybės biudžetinė visuomenės sveikatos priežiūros įstaiga. Biuras įsteigtas savivaldybės tarybos 2006 m. spalio 27 d. sprendimu Nr. TS – 478 „Dėl Kėdainių rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro įsteigimo“, įstaigos kodas 300630016, adresas Budrio g. 7 LT-57164, Kėdainiai. Biuras veiklą pradėjo 2007 m. sausio 3 d.

Vadovaujantis aktualiais visuomenės sveikatos priežiūrą reglamentuojančiais teisės aktais, Kėdainių rajono savivaldybės tarybos 2016 m. kovo 25 d. sprendimu Nr. TS-82 „Dėl Kėdainių rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro nuostatų tvirtinimo“, patvirtinta nauja Biuro nuostatų redakcija.

Nuo 2014 m. sausio 1 d. Biuras vykdo:

1. valstybines (valstybės perduotas savivaldybėms) visuomenės sveikatos priežiūros funkcijas: visuomenės sveikatos priežiūrą savivaldybės teritorijoje esančiose ikimokyklinio ugdymo, bendrojo ugdymo mokyklose ir profesinio mokymo įstaigose ugdomų mokinių pagal ikimokyklinio, priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programas, visuomenės sveikatos stiprinimą, visuomenės sveikatos stebėseną;

2. savarankišką savivaldybės visuomenės sveikatos priežiūros funkcijas: įgyvendina savivaldybės tarybos patvirtintuose savivaldybės strateginiame plėtros ir (ar) savivaldybės strateginiame veiklos planuose numatytas visuomenės sveikatos priemones, atsižvelgdamos į vyraujančias visuomenės sveikatos problemas; dalyvauja įgyvendinant valstybines visuomenės sveikatos programas, tarpinstitucinius veiklos planus; įtraukia į visuomenės sveikatos stiprinimo veiklą socialinius partnerius; vykdo kitas įstatymų nustatytas visuomenės sveikatos priežiūros funkcijas.

Nuo 2007 m. sausio 3 d. direktoriaus pareigas vykdo Danguolė Avižiuvienė, gydytoja higienistė epidemiologė, turinti viešojo administravimo magistro kvalifikacinį laipsnį.

II. ĮSTAIGOS VEIKLOS REZULTATAI

Biuras valstybines visuomenės sveikatos priežiūros funkcijas vykdo vadovaujantis Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2016 m. liepos 21 d. įsakymu Nr. V-976 „Dėl sveikatos apsaugos ministro 2014 m. lapkričio 10 d. įsakymo Nr. V-1154 „Dėl valstybės biudžeto specialiosios tikslinės dotacijos, skiriamos savivaldybių biudžetams Sveikatos apsaugos ministerijos kuruojamoms valstybinėms (valstybės perduotoms savivaldybėms) visuomenės sveikatos priežiūros funkcijoms vykdyti, planavimo, paskirstymo, naudojimo ir atsiskaitymo už ją tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijai (toliau – LR SAM) ir Sveikatos mokymų ir ligų prevencijos centrui savalaikiai nustatyta tvarka pateiktos visuomenės sveikatos priežiūros funkcijų vertinimo kriterijų įvykdymo ir finansinės ataskaitos. Valstybinių (valstybės perduotų savivaldybėms) visuomenės sveikatos priežiūros funkcijų vykdymo kriterijai

suvedami į Nacionalinę elektroninę sveikatos ugdymo ir mokymo duomenų teikimo ir apskaitos sistemą.

Mokyklų ir ikimokyklinių ugdymo įstaigų visuomenės sveikatos priežiūros specialistai, sveikatos priežiūrą mokykloje planuoja ir vykdo vadovaudamiesi Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro ir Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2005 gruodžio 30 d. įsakymu Nr. V-1035/ISAK-2680 „Dėl visuomenės sveikatos priežiūros organizavimo mokykloje tvarkos aprašo patvirtinimo“. Mokyklų administracijos kartu su specialistais veiklos planus rengė teisės akto nustatyta tvarka, atsižvelgdami į mokyklos poreikius ir vykdomos visuomenės sveikatos priežiūros nacionalinius ir savivaldybės prioritetus. Specialistai dalyvavo vykdant sveikatinimo programas ir projektus, atliko mokinių sveikatos būklės stebėseną, suvedė duomenis į Higienos instituto Vaikų sveikatos stebėsenos informacinę sistemą, rengė sveikatos būklės apibendrinimus, kuriuos pristatė mokyklų bendruomenėms. Pagrindinės prevencinės temos mokyklų bendruomenių tikslinėse grupėse pagal dalyvių skaičių: fizinio aktyvumo skatinimas – 6 914; užkrečiamųjų ligų profilaktika ir asmens higiena – 5 946; sveikatos sauga ir stiprinimas bendrieji sveikos gyvensenos ir ligų prevencijos klausimai – 5 192; rūkymo, alkoholio ir narkotikų vartojimo prevencija – 4 992 dalyviai; sveika mityba ir nutukimo prevencija – 3 964; traumų ir nelaimingų atsitikimų prevencija – 3 657 ir kt. Specialistai organizavo „proto mūšius“ tarptautinėms ir pasaulinėms dienoms paminėti, dalyvavo nacionalinio konkurso „Sveikuolių sveikuoliai“ I ir II etapuose, aktyvino mokyklas dalyvauti konkurse „Švarių rankų šokis 17“. Nacionaliniam Sveikatą stiprinančių mokyklų tinklui priklausė 35 proc. Kėdainių rajono savivaldybės ugdymo įstaigų.

Mokinių visuomenės sveikatos priežiūros pagrindinės funkcijos pagal vertinimo kriterijų reikšmes pateiktos 1 lentelėje.

1 lentelė

Vertinimo kriterijai	Planas	Įvykdymas	Įvykdymo procentas
1. Sveikatos ugdymo ir mokymo renginių dalyvių skaičius (vnt.)	33362	42178	126
2. Sveikatos ugdymo ir mokymo renginių skaičius (vnt.)	1778	1778	100
3. Straipsniai (vnt.)	1063	1127	106
4. Leidiniai (stendai, plakatai), (vnt.)	2609	3020	116
5. Mokyklų, įsitraukusių į sveikatą stiprinančių mokyklų tinklą, dalis (proc.)	35	35	100
6. Suteiktų individualių konsultavimo paslaugų skaičius mokyklos bendruomenei (vnt.)	3320	3696	111
7. Suteiktų pirmos pagalbos ar gydytojo rekomendacijų įgyvendinimo veiksmų mokiniams skaičius (1000 mokinių, vnt.)	147	238	162
8. Atliktų patikrų dėl asmens higienos, pedikuliozės skaičius (1000 mokinių, vnt.)	3423	3455	101
9. Įvertintų mokinių profilaktinių patikrinimų pažymų skaičius (proc.)	95	98	103

Kėdainių rajono savivaldybės visuomenės sveikatos stebėseną vykdoma vadovaujantis Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymu, Lietuvos Respublikos visuomenės sveikatos stebėsenos (monitoringo) įstatymu, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2013 m. gruodžio 19 d. įsakymu Nr. V-1203 „Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. rugpjūčio 11 d. įsakymo Nr. V-488 „Dėl Bendrųjų savivaldybių visuomenės sveikatos stebėsenos nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“.

Visuomenės sveikatos stiprinimo funkcijos įvykdytos pagal planuotas ir pateiktas LR SAM reikšmes.

2017 metais Kėdainių miesto ir rajono bendruomenėse praversti 442 mokymai, užsiėmimai, kuriuose dalyvavo 9 583 gyventojai, iš jų 270 fizinio aktyvumo skatinimo praktikumų (5 314 dalyviai).

Visuomenės sveikatos stiprinimo ir stebėsenos pagrindinės funkcijos pagal vertinimo kriterijų reikšmes pateiktos 2 lentelėje.

2 lentelė

Vertinimo kriterijai	Planas	Įvykdymas	Įvykdymo procentas
1. Sveikatos ugdymo ir mokymo renginių dalyvių skaičius (vnt.)	9583	10855	113
2. Sveikatos ugdymo ir mokymo renginių skaičius (vnt.)	442	442	100
3. Straipsniai (vnt.)	174	269	155
4. Leidiniai (stendai, plakatai), (vnt.)	110	153	139
5. Širdies ir kraujagyslių ligų ir cukrinio diabeto rizikos grupės asmenų sveikatos stiprinimo programą baigusiu asmenų skaičius	40	54	135
6. Visuomenės sveikatos stebėsenos rodiklių skaičius (vnt.)	51	51	100

Savarankiškos visuomenės sveikatos priežiūros funkcijos rajone vykdytos pagal savivaldybės tikslinių programų ir priemonių atskiras sutartis. 2017 metais Biuras vykdė tris tęstines ir vieną pradinę Kėdainių rajono savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos finansuojamą priemonę/programą: Gyventojų sveikatos ugdymo programą, Maudyklų monitoringo programą, Pedikuliozės profilaktikos programą, Kėdainių rajono ikimokyklinio ir priešmokyklinio amžiaus vaikų burnos higienos programą. Vykdamas Gyventojų sveikatos ugdymo programą, organizuoti 56 mankštų užsėmimai su kineziterapeute. Įgyvendinant Maudyklų monitoringo programą, vasaros sezono metu atliktas 11 maudymosi vietų vandens monitoringas ir apie maudyklų vandens taršą savalaikiai informuota visuomenė, savivaldybės administracija, Kauno regiono aplinkos apsaugos departamento Kėdainių rajono agentūra. Vykdamas Pedikuliozės profilaktikos programą, nupirkti medikamentai tikslinės grupės asmenims, siekiant išvengti užkrečiamųjų ligų plitimo. Kėdainių rajono ikimokyklinio ir priešmokyklinio amžiaus vaikų burnos higienos programa vykdyta Kėdainių l/d „Aviliukas“ ir l/d „Vyturėlis“. Programos vykdymo metu buvo atliktas vaikų dantukų profilaktinis patikrinimas, tėvų apklausa, praveisti mokymai vaikams, gerinti burnos higienos priežiūros įgūdžiai.

Nuo 2007 m. Biuras vykdo licencijuojamą veiklą - privalomąjį sveikatos mokymą. Privalomojo mokymo dalyvių skaičiaus dinamika 2014-2017 metais pateikta 3 lentelėje.

3

lentelė

Privalomojo sveikatos mokymo rūšis	2014 m.	2015 m.	2016 m.	2017 m.
Pirmosios pagalbos mokymas	399	914	256	348
Higienos įgūdžių mokymas	1818	1779	899	479
Mokymas apie alkoholio ir narkotikų žalą žmogaus sveikatai	18	11	25	2
Kita (įrašyti) Higienos įgūdžių bendroji programa (nuo 2016-11-01)	-	-	4	33
Viso	2235	2704	1184	829

Biuro specialistai dalyvavo savivaldybės Narkotikų kontrolės komisijos, Bendruomenės sveikatos tarybos, Vaiko gerovės komisijos pasitarimuose, susirinkimuose, teikė pasiūlymus dėl visuomenės sveikatos priežiūros funkcijų įgyvendinimo gerinimo savivaldybėje.

III. ŽMOGIŠKŲJŲ IŠTEKLIŲ VALDYMAS

Vadovaujantis Kėdainių rajono savivaldybės tarybos 2016 m. spalio 28 d. sprendimu Nr. TS-212, įstaigoje patvirtinta 21 pareigybė, iš jų: administracija (2 pareigybės), visuomenės sveikatos priežiūra mokyklose ir ikimokyklinio ugdymo įstaigose (13 pareigybių), visuomenės sveikatos stebėseną (1 pareigybė), visuomenės sveikatos stiprinimas (4 pareigybės), vairuotojas (1 pareigybė). Visi dirbantys specialistai atitinka LR sveikatos apsaugos ministro įsakymu patvirtintus

3

kvalifikacinius reikalavimus, yra įgiję tinkamą išsilavinimą ir vykdo reglamentuotas visuomenės sveikatos priežiūros funkcijas ir veiklas, nurodytas pareigybių aprašymuose. Nuolatos keliama specialistų kvalifikacija organizuojamuose mokymuose, seminaruose, kvalifikacijos kėlimo kursuose. Per 2017 metus visi specialistai dalyvavo įvairiuose tiksliniuose mokymuose 98 kartus, bendra specialistų mokymų trukmė - 759 ak. val. Specialistams sudarytos palankios ir saugios darbo aplinkos sąlygos, specialistai aprūpinti būtinosiomis priemonėmis funkcijų vykdymui. Kėdainių rajono ugdymo įstaigose 2017 metais dirbo 15 visuomenės sveikatos priežiūros specialistų, iš jų 7 proc. turintys magistro laipsnį, 40 proc. - visuomenės sveikatos bakalauro laipsnį ir 53 proc. - medicininį išsilavinimą (neaukštąjį). Didelė problema – specialistų kaita, naujų specialistų paieška.

Vadovaujantis nauju Darbo kodeksu ir kitais teisės aktais, atnaujintos visų darbuotojų pareigybės, suformuotos darbuotojams metinės veiklos užduotys, siektini rezultatai, nustatyti rezultatų vertinimo rodikliai. Nuo 2017 m. rugsėjo mėn. įstaigoje išrinkta ir veikia Darbo taryba.

IV. ĮSTAIGOS PARTNERYSTĖS IR BENDRADARBIAVIMO VALDYMAS

Nuo įstaigos veiklos pradžios pasirašytos 45 bendradarbiavimo sutartys su socialiniais partneriais, bendruomenėmis, ugdymo įstaigomis. Vykdamas sveikatinimo veiklas rajone bendradarbiaujama su Kėdainių rajono savivaldybės švietimo, kultūros, sporto įstaigomis, šalies universitetais, LR SAM specializuotais centrais, valstybinėmis įstaigomis ir nevyriausybinėmis organizacijomis. Biuras yra Lietuvos visuomenės sveikatos asociacijos narys, Savivaldybių visuomenės sveikatos biurų asociacijos steigėjas ir tarybos narys. Asociacijų vardu buvo teikti pasiūlymai nacionaliniams teisės aktų projektams: dėl visuomenės sveikatos specialisto, vykdančio sveikatos priežiūrą mokykloje, kvalifikacinių reikalavimų aprašo; dėl visuomenės sveikatos stebėsenos informacinės sistemos nuostatų ir visuomenės sveikatos stebėsenos informacinės sistemos duomenų saugos nuostatų patvirtinimo; dėl specialiosios tikslinės dotacijos trūkumo visuomenės sveikatos priežiūros funkcijų vykdymui 2018 metais; dėl maitinimo organizavimo ikimokyklinio ugdymo, bendrojo ugdymo mokyklose ir vaikų socialinės globos įstaigose tvarkos aprašo patvirtinimo; dėl visuomenės sveikatos biure privalomų pareigybių sąrašo ir kt. Koordinuota ir pristatyta visų šalyje veikiančių Biurų veikla LR Seime, Lietuvos mokslų akademijoje, Lietuvos sveikatos mokslų universitete ir kt. Aktyviai dalyvauta Nacionalinės sveikatos tarybos posėdžiuose, Savivaldybių visuomenės sveikatos biurų asociacijos, Lietuvos visuomenės sveikatos asociacijos, Lietuvos savivaldybių asociacijos veiklose.

V. FINANSŲ IŠTEKLIŲ VALDYMAS

Visuomenės sveikatos priežiūros valstybės delegaluotų savivaldybei ir savarankiškų funkcijų vykdymui skirti asignavimai pateikti 4 lentelėje.

4 lentelė

Funkcijos	2015 Eur.	DU, SODR A Eur.	Kitos išlaidos Eur.	2016 Eur.	DU, SODR A Eur.	Kitos išlaidos Eur.	2017 Eur.	DU, SODR A Eur.	Kitos išlaidos Eur.
Mokinių vs priežiūra	99541	79564	19977*	10620 0	85000	21200*	12480 0	100400	24400*
Stiprinimas ir stebėseną	81220	60237	20983*	78200	54300	23900*	81300	56500	24800*
Savarankiškos funkcijos	25862	25862	-	26500	26500	-	30000	29000	1000**
Tikslinės programos	16120	-	16120* *	7369	-	7369**	5270	-	5270**
Lėšos už privalomąjį mokymą	11099	9016	2083*	6151	5192	959*	13558	5231	6467*

Viso	23384 2	174679	59163	22442 0	170992	53428	25492 8	191131	61937
------	------------	--------	-------	------------	--------	-------	------------	--------	-------

*Kitos išlaidos: paslaugos ir prekės funkcijų vykdymui, ryšių paslaugos, spaudiniai, komandiruotės, komunalinės paslaugos, transportas.

**Kitos išlaidos: prekės ir paslaugos sutartinių savarankiškų funkcijų vykdymui.

Biuras per finansinius metus turėjo 685,99 Eur. kreditorinių įsiskolinimų už ryšių paslaugas, komunalines ir patalpų priežiūros paslaugas, transportą, programos NEVDA priežiūrą. Įsiskolinimai buvo padengti 2018 m. sausio mėn. Ilgalaikio turto per finansinius metus nebuvo įsigyta ir perleista. Įstaigos finansų valdymas vykdomas naudojant programą Biudžetas VS. Valstybės ir savivaldybės biudžeto lėšos panaudotos pagal patvirtintas sąmatas, pakeitimų nebuvo, finansinės ataskaitos pateiktos teisės aktų nustatyta tvarka ir terminais.

VI. ĮSTAIGOS PROBLEMAS IR JŲ SPRENDIMAS

Problemos, susijusios su valstybinių visuomenės sveikatos priežiūros funkcijų vykdymu:

- iki šiol nenustatyti optimalūs mokinių/vaikų normatyvai visuomenės sveikatos specialisto vienam etatui – specialistai dirbdami 1 pareigybe turi aptarnauti po 3 – 5 objektus (870 ar 420 mokinių);
- neskirtas finansavimas valstybės deleguotai funkcijai – visuomenės sveikatos priežiūrai ikimokyklinio ugdymo įstaigose (padidinti etatiniai normatyvai nuo 200 iki 1000 aptarnaujamų vaikų, sumažėjo paslaugos prieinamumas (2013 m.–1, 2014 m.–0,25, nuo 2015 m.–0,2 pareigybės);
- iš esmės neišspręsti specialistų darbo užmokesčio finansavimo klausimai (specialisto darbo užmokestis 1 pareigybei – 499 Eur neatskaičius mokesčių).

2017 m. kreiptasi į LR Seimą, LR SAM, Lietuvos savivaldybių asociaciją dėl esamų problemų sprendimo.

